ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про стимулювання розвитку сфери напівпровідникових технологій»

1. Мета

Міністерством цифрової трансформації України розроблено проект Закону України «Про стимулювання розвитку сфери напівпровідникових технологій» (далі – проект акта) метою якого є створення правових, економічних та організаційних умов для розвитку в Україні сфери напівпровідникових технологій, посилення національних спроможностей у ланцюгу створення вартості напівпровідників, підвищення стійкості їх постачання та інтеграції України до європейської напівпровідникової екосистеми.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Напівпровідникові технології є основою розвитку сучасної цифрової економіки, промисловості, зв'язку, енергетики, медичної техніки, а також технологій, що використовуються для потреб безпеки й оборони. Розвиток національних наукових, технологічних і виробничих спроможностей у цій сфері має стратегічне значення для економічної стійкості, конкурентоспроможності та обороноздатності України.

Висока капіталомісткість, технологічна складність, потреба у спеціалізованих кадрах та інфраструктурі зумовлюють необхідність комплексної державної політики стимулювання сфери напівпровідникових технологій. Наявні механізми підтримки підприємництва, інвестицій та інновацій не забезпечують цілісного правового регулювання всіх етапів ланцюга створення вартості напівпровідників. В умовах збройної агресії проти України особливого значення набувають також зменшення залежності від зовнішніх постачань, розвиток технологій військового призначення та подвійного використання і забезпечення стійкості критичної інфраструктури.

Розроблення проекту акта передбачено пунктом 155 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10 лютого 2026 року № 4774-IX, з метою гармонізації законодавства України з Регламентом (ЄС) 2023/1781 Європейського Парламенту та Ради від 13 вересня 2023 року (European Chips Act) (далі – Регламент (ЄС) № 2023/1781).

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРИ АСКОД
Підписувач Ферчук Оксана Віталіївна
Сертифікат 514B5C86A1E5DA11040000008898B0013CAAF605
Дійсний з 21.07.2026 13:23:09 по 21.07.2028 13:23:09
1/04-1-19704 від 24.11.2026

Проект акта також спрямований на реалізацію Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 року № 1351-р, яка передбачає створення умов для розвитку сфери напівпровідникових технологій.

Прийняття проекту акта дозволить сформувати комплексні правові та організаційні засади державного стимулювання, забезпечити передбачувані умови для інвестицій, досліджень, розробок і виробництва, а також створити передумови для інтеграції України до європейської напівпровідникової екосистеми та світового ланцюгу створення вартості напівпровідників.

3. Основні положення проекту акта

Проект акта визначає правові, економічні та організаційні засади стимулювання розвитку сфери напівпровідникових технологій, охоплюючи основні етапи ланцюга створення вартості напівпровідників: від підготовки сировини, проведення досліджень, розробок і проектування до виробництва, тестування, пакування, інтеграції, повторного використання та рециклінгу, а також підготовки фахівців і розвитку спеціалізованої інфраструктури.

Проект акта запроваджує добровільну систему участі у стимулюванні, що передбачає включення юридичних осіб до переліку суб'єктів сфери напівпровідникових технологій та центрів компетенції (далі – Перелік), верифікацію суб'єктів сфери напівпровідникових технологій (далі – верифікацію суб'єктів) і верифікацію проектів у сфері напівпровідникових технологій (далі – верифікація проектів). Включення до Переліку надає право на застосування заходів стимулювання розвитку сфери напівпровідникових технологій (далі – стимули) і отримання підтримки, передбачених законодавством для суб'єктів, включених до Переліку. Верифікація є додатковою умовою застосування окремих стимулів у випадках, установлених законодавством. Верифікація суб'єктів здійснюється за критеріями кадрової спроможності, частки кваліфікованого доходу та відсутності податкового боргу понад установлений поріг, з альтернативними умовами для окремих видів діяльності та новостворених юридичних осіб. Верифікація проектів передбачає оцінювання плану їх реалізації, фінансової, технічної та організаційної спроможності з можливістю застосування спрощених критеріїв для нових проектів.

Проект акта визначає порядок набуття та припинення статусу суб'єкта сфери напівпровідникових технологій, проведення та припинення верифікації

суб’єктів і проектів, вимоги до звітності та аналізу інформації щодо дотримання встановлених критеріїв, а також гарантії стабільності правового режиму та процедурні гарантії відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру». Передбачається можливість застосування податкових, митних, валютних та інших стимулів за умов і в порядку, визначених відповідним законодавством. Включення до Переліку та проходження верифікації не звільняють від необхідності дотримання інших установлених законом умов застосування стимулів, одержання необхідних дозволів і рішень компетентних органів.

Проектом акта передбачено інформаційно-консультативну підтримку суб’єктів сфери напівпровідникових технологій, зокрема під час підготовки проектів до верифікації, а також підготовки та реалізації верифікованих проектів за принципом «єдиного вікна». Передбачено також міжвідомчу координацію. Проект акта також запроваджує конкурсний порядок набуття статусу центру компетенції у сфері напівпровідникових технологій та формування національної мережі таких центрів для забезпечення доступу до технологічної інфраструктури, експертних послуг, сприяння дослідженням, трансферу технологій і підготовці фахівців.

Крім того, проектом акта пропонуються зміни до законодавства щодо земельних відносин, інфраструктурного забезпечення, спеціального водокористування, містобудівної діяльності, охорони прав інтелектуальної власності, залучення іноземних фахівців, страхування ризиків, державного стимулювання індустріальних парків та підтримки інвестиційних проектів із значними інвестиціями.

Окремим напрямом регулювання є стратегічне картографування та моніторинг розвитку сфери напівпровідникових технологій, технологічних залежностей і ризиків порушення постачання напівпровідників. Визначаються повноваження органів державної влади щодо оцінювання таких ризиків, подання подання Кабінету Міністрів України інформації про стан розвитку сфери напівпровідникових технологій та ризики порушення постачання напівпровідників та мінімізації їх наслідків. Проект акта також встановлює засади співробітництва з Європейським Союзом, участі у відповідних програмах і взаємодії з європейськими інституціями, зокрема з урахуванням механізмів та статусів, передбачених правом ЄС у сфері напівпровідникових технологій.

Прикінцевими та перехідними положеннями передбачено відтермінування введення в дію окремих положень щодо включення до Переліку, верифікації,

набуття статусу центру компетенції та застосування стимулів на 12 місяців для забезпечення їх нормативної та організаційної підготовки. Також передбачено неоприлюднення Переліку та обмеження доступу до його відомостей протягом дії воєнного стану та одного року після його припинення або скасування з урахуванням безпекових ризиків.

4. Правові аспекти

Проект акта розроблено відповідно до:

Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10 лютого 2026 року № 4774-IX;

Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 року № 1351-р;

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 856.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує фінансування з державного та/або місцевого бюджетів та не матиме прямого чи опосередкованого впливу на їх надходження та витрати.

Фінансово-економічні розрахунки до проекту акта додаються.

5[1]. Регуляторний вплив

Аналіз регуляторного впливу проекту акта не проводився, оскільки проект акта потребує надання роз’яснення Державної регуляторної служби України щодо того, чи містить він норми регуляторного характеру та чи потребує реалізації процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» під час його прийняття.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта підлягає проведенню консультацій з громадськістю відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект акта стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та потребує проведення експертизи Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить норми, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, зокрема імплементації Регламенту (ЄС) № 2023/1781.

Проект акта не містить норм, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта сприятиме створенню сприятливих правових та організаційних умов для розвитку сфери напівпровідникових технологій в Україні, залучення інвестицій, формування національних виробничих і технологічних спроможностей та інтеграції до європейської напівпровідникової екосистеми.

Прийняття проекту акта матиме вплив на такі заінтересовані сторони:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Посилення технологічної та виробничої спроможності, економічної стійкості й обороноздатності; підвищення конкурентоспроможності економіки.	Формування національного ланцюга створення вартості напівпровідників, розвиток високотехнологічного виробництва, залучення інвестицій та стратегічне картографування і моніторинг ризиків постачання створюватимуть передумови для зменшення зовнішніх залежностей.

		У довгостроковій перспективі очікується розвиток експорту високотехнологічної продукції та зростання податкових надходжень.
Суб'єкти господарювання у сфері напівпровідникових технологій	Поліпшення умов для досліджень, розробок, виробництва та масштабування діяльності; розширення можливостей залучення інвестицій, технологічного партнерства й міжнародної кооперації.	Передбачено добровільне включення до Переліку, верифікацію суб'єктів і проектів, інформаційно-консультативну підтримку, зокрема під час підготовки та реалізації верифікованих проектів за принципом «єдиного вікна». Застосування передбачених законодавством стимулів, зокрема у сфері земельних відносин, інфраструктурного забезпечення та захисту інтелектуальної власності, залежатиме від виконання встановлених умов.
Наукові установи, заклади освіти та центри компетенції	Розширення можливостей досліджень і розробок, трансферу технологій, комерціалізації результатів та підготовки фахівців.	Формування національної мережі центрів компетенції та розвиток спеціалізованої дослідницької й технологічної інфраструктури сприятимуть доступу до обладнання, експертних послуг і знань, співпраці науки, освіти та бізнесу, а також підвищенню кваліфікації працівників.
Суб'єкти господарювання, діяльність яких залежить від постачання напівпровідників	Зменшення ризиків дефіциту і перебоїв у постачанні напівпровідників для оборонно-промислового комплексу, цифрової інфраструктури та інших стратегічно важливих галузей.	Розвиток національних технологічних і виробничих спроможностей, диверсифікація ланцюгів постачання, моніторинг залежностей та підготовка заходів із запобігання порушенням постачання створюватимуть передумови для більшої стійкості відповідних секторів.

Громадяни	Розширення можливостей зайнятості й професійного розвитку; підвищення надійності цифрових та інших послуг, що залежать від напівпровідникових технологій.	Залучення інвестицій, створення виробничих потужностей і розвиток системи підготовки фахівців сприятимуть появі високотехнологічних робочих місць. Підвищення стійкості постачання напівпровідників може позитивно вплинути на безперервність роботи цифрової та іншої критичної інфраструктури.

Міністр цифрової
трансформації України **Оксана ФЕРЧУК**
«___»_____ 2026 р.